

FAVRSKOV KOMMUNE

Thorsø/Ulstrup-området

PÆDAGOGISK LÆREPLAN

3-6 ÅR

FRA 01-01-2015 TIL 01-01-2017

Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1	INDLEDNING	4
1.1	Dagtilbuddets værdier	4
1.2	Dagtilbuddets pædagogiske principper	4
1.3	Dagtilbuddets læringsforståelse	4
2	OVERORDNEDE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	6
2.1	Overordnede læringsmål	6
2.2	Metoder og aktiviteter til inklusion af børn med særlige behov	6
2.3	Sprogindsatsen	7
2.4	Arbejdet med overgange og sammenhæng	7
2.5	Metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhænge	7
3	PRIORITERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	8
3.1	Fakta om institutionen	8
3.2	Beskrivelse	8
3.3	Evaluering	9
3.4	Refleksion	9
4	MÅLSÆTNINGER FOR ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	10
4.1	Sammenhæng	10
4.2	Mål	10
4.3	Tiltag	10
4.4	Tegn	11
5	MÅLSÆTNINGER FOR SOCIALE KOMPETENCER	12
5.1	Sammenhæng	12
5.2	Mål	12
5.3	Tiltag	12
5.4	Tegn	12
6	MÅLSÆTNINGER FOR SPROGLIG UDVIKLING	14
6.1	Sammenhæng	14
6.2	Mål	14
6.3	Tiltag	14
6.4	Tegn	14
7	MÅLSÆTNINGER FOR KROP OG BEVÆGELSE	16
7.1	Sammenhæng	16
7.2	Mål	16
7.3	Tiltag	16
7.4	Tegn	16
8	MÅLSÆTNINGER FOR NATUR OG NATURFÆNOMENER	18
8.1	Sammenhæng	18

8.2 Mål	18
8.3 Tiltag	18
8.4 Tegn	18
9 MÅLSÆTNINGER FOR KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	20
9.1 Sammenhæng	20
9.2 Mål	20
9.3 Tiltag	20
9.4 Tegn	21
10 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	22
10.1 Beskrivelse	22
10.2 Refleksion	22
11 AFSLUTNING	23

1 INDLEDNING

Du sidder nu med Thorsø/Ulstrup-områdets pædagogiske læreplan i hånden. Den pædagogiske læreplan er der, hvor vi som institution sammen med forældrebestyrelsen sætter mål for den kommende periode. Læreplanen vil også beskrive, hvordan vi opfylder målene samt hvordan vi undervejs vil sikre at vi er på rette kurs. Den pædagogiske læreplan er det pædagogiske personales vigtigste arbejdsredskab og omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet samt beskrivelse af de metoder vi vil anvende i arbejdet.

1.1 Dagtilbuddets værdier

I Ulstrup/ Thorsø områder arbejder vi ud fra følgende værdigrundlag:

- Livsglæde og trivsel
- Fællesskab
- Udvikling og læring
- Sundhed og bevægelse

Vi arbejder i alle enheder ud fra den anerkendende og ressourceorienterede tilgang.

Alle medarbejdere er under uddannede i LP-modellen fra 2012 - 2015.

Alle medarbejdere der var ansat i 2010 er uddannede i ICDP.

Vi arbejder ud fra en inkluderende tilgang, hvor alle børn bliver set, hørt og værdsat for dem de er.

Alle bidrager og har betydning for fællesskabet.

Vi inddrager forældrene i ansvaret for at skabe et inkluderende fællesskab.

Vi vil skabe læringsmiljøer der tilgodeser det enkelte barn.

Vi skaber rammer for fysiske aktiviteter indendørs, på legepladsen og i den omkringliggende natur.

1.2 Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: At støtte det enkelte barns personlige udvikling gennem et anerkendende livssyn
2. Princip: At tro på det bedste i hinanden, respekterer hinandens forskelligheder og udnytte hinandens ressourcer
3. Princip: At skabe en overskuelig hverdag, der giver nærhed, tillid og trivsel
4. Princip: At personalet indgår i et nært samarbejde med forældrene gennem dialog og anerkendelse
5. Princip: At tage udgangspunkt i børnenes perspektiv, således at alle føler sig set, hørt og forstået
6. Princip: At skabe et fysisk miljø der lægger op til bevægelse og kropslige udfordringer
7. Princip: At skabe glæde og trivsel gennem et sundt og aktivt miljø
8. Princip: For børn med særlige behov, igangsætter vi hurtigst muligt målrettede læringsforløb

1.3 Dagtilbuddets læringsforståelse

- Børn lærer ved selv at være aktive og stilles overfor alsidige udfordringer både fysisk, psykisk og socialt.
- Læringsmiljøet skal være tilrettelagt, så der tages udgangspunkt i barnst udviklingsniveau.
- Vi ved at børn lærer med alle sanser og udvikler sig gennem alle dagens aktiviteter og oplevelser.
- Vi tror på at gode læringsmiljøer forudsætter en inkluderende tilgang.
- De voksnes formidling, glæde og engagement har stor betydning for det læringsmiljø der skabes for børnene.

2 OVERORDNEDE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 Overordnede læringsmål

Børnegruppen generelt:

De pædagogiske læreplaner skal give rum for leg, læring og udvikling for alle børn.

Ved tilrettelæggelse af arbejdet med de pædagogiske læreplaner, tages der hensyn til børnegruppens sammensætning.

De overordnede mål for områdets læreplaner:

- At barnet aktivt kan udforske og tilegne sig verden gennem alle sanser.
- At barnet føler sig set og anerkendt, således at det udvikler selvværd og selvtillid.
- At støtte barnet i at anerkende og respektere andre, således at det kan indgå i positive sociale relationer.
- at barnet udvikler respekt og kendskab til naturen og miljøet.

2.2 Metoder og aktiviteter til inklusion af børn med særlige behov

Børnefællesskaber

børnene tilskyndes til at hjælpe hinanden

børnene tilskyndes til at tage del i fællesskabet

børnene har mulighed for, at indtage forskellige positioner i børnefællesskaberne
kulturelle forskelle anerkendes af børnene

Personalet

I fællesskab reflekterer over eksklusionsprocesser og udsatte positioner i børnefællesskaberne, således at der skabes udvikling og læring i inklusions arbejdet

Samarbejder om at skabe rammer for forskellige børnefællesskaber ved at undersøge samspil og relationer i børnegruppen

Personalet skaber eksperimenterende fællesskaber gennem digitale media

Personalet ser muligheder og skaber visioner for den inkluderende praksis

Personalet udvikle ideer til konkret handling. Fra små tilfældige forsøg til systematisk forankring af nye tiltag i praksis

Personalet reflektere på de pædagogiske indsatser og evaluere over, om praksis er blevet mere inkluderende

Pædagogikken afspejler i hele børnegruppen, og så alle bidrager og deltager i aktiviteter og leg

Forældre og tværprofessionel samarbejdspartner inddrages i institutionens hverdagsliv og der udveksles erfaringer og viden

Børn er forskellige og har forskellige behov, derfor er det tilladt at give positiv særbehandling

Der er overensstemmelse mellem det talte sprog og kropssproget

De tværprofessionelle samarbejdspartnere

Fokus på tidlig indsats

Specialviden er tilgængelig

Der tages afsæt i en ressource syn på det enkelte barn

Indsatsen rettes mod relationer og samspil i gruppen, ikke det enkelte udsatte barn.

Tværprofessionel samarbejdspartner inddrages i institutionens hverdagsliv, og der udveksles erfaringer og viden

2.3 Sprogindsatsen

Flere institutioner har været med i SPELL projekt, arbejder videre ud fra samme principper som vi brugte i SPELL.

Vi laver sprogvurdering på 3 og 5 årige efter behov. Vises der behov laves der handleplan i samarbejde med forældre og der indstilles til talepædagogisk undervisning.

mulighed for vejledning og supervision af ressource pædagogerne.

Vi har stor fokus på den sproglige udvikling ved det enkelte barn.

2.4 Arbejdet med overgange og sammenhæng

En af vores kerneydelser er at lette de overgange der er i børnenes liv.

Mål for overlevering af børn fra dagpleje/ vuggestue til børnehave:

- At vi får den nødvendige viden om det enkelte barn, som vi modtager, således at vi kan fokusere på barnets udviklingstrin fra starten.
- at det enkelte barn skal opleve så god en start i børnehaven som muligt.
- at forældrene får den nødvendige viden om børnehavens hverdag, således vi får et optimal samarbejde fra starten.

Mål for overlevering af børn fra børnehave til skole/SFO:

- At videregive den nødvendige viden om det enkelte barn til skole/SFO.
- At det enkelte barn får så god en skolestart som muligt.

2.5 Metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhænge

Metode for overlevering fra dagpleje/vuggestue til børnehave:

- Dagplejen kommer på besøg i børnehave, med det kommende børnehavebarn.
- Forældrene kommer på besøg i børnehaven, for at få viden om børnehavens hverdag og viderebringe information om barnets udvikling og behov.
- Der afholdes overleveringsmøde mellem dagplejepædagogen, PPR og børnehaven vedrørende børn med særlige behov.
- Der udsendes et velkomstbrev til den nye børnehavefamilie.

Metoder for overlevering af børn fra børnehaven til skole/SFO:

- Kommende skolebørn bliver kendt med skole/SFO miljøet ved gensidige besøg.
- Der afholdes overleveringsmøder, således at skolen får kendskab til kommende skolebørn.
- Der afholdes overleveringsmøde mellem børnehave, PPR og skole/SFO vedrørende børn med særlige behov.
- Efter skolestart afholdes der evalueringsmøder.
- Storebørns grupper på tværs af enhederne mødes, hvor muligheden for nye relationer opstår.

3 PRIORITERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 Fakta om institutionen

Thorsø/Ulstrup området er normeret til 291 børnehavebørn og 22 vuggestuebørn

Personalesammensætning:

Pædagoger 29

Pædagogmedhjælper 19

Studerende 4

Daglig ledere 4

Områdeleder 1

Børnene er fordelt på følgende enheder

Naturbørnehaven Bakkegården - børnene er fordelt i 4 grupper

Thorsø Børnehus - børnene er fordelt på 3 børnehavegrupper og 1 vuggestuegruppe

Naturbørnehaven i Ulstrup - børnene er fordelt på 2 grupper

Børnehuset Spiren - børnene er fordelt på 2 børnehavegrupper og 1 vuggestuegruppe

Ulstrup Børnehave - børnene er fordelt på 2 grupper

Vellev Børnehus - børnene er fordelt på 2 grupper

3.2 Beskrivelse

3.2.1 Prioritering

De seks læreplanstemaer er prioriteret på følgende måde:

Alle læreplanstemaer prioriteres lige højt.

Som område prioriteres læreplanstemaerne lige højt, men der vil være særlig fokus på Sociale kompetencer, som er i overensstemmelse med fokusområdet inklusion.

3.3 Evaluering

3.3.1 Primære værktøjer til dokumentation af arbejdet med læreplanerne?

Foto, Iagttagelser/observationer, Læringshistorier

3.3.2 Primære metoder til evaluering af arbejdet med læreplanerne?

LP, SMTTE

Hjernen og hjertet

3.4 Refleksion

Vi bruger det til refleksion og til diskussioner om det pædagogiske arbejde. efterfølgende justerer vi vores pædagogiske praksis.

4 MÅLSÆTNINGER FOR ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

4.1 Sammenhæng

Børnegruppen generelt:

Vi har fokus på en anerkendende og positive tilgang til det enkelte barn.

Vores udgangspunkt er, at enhver i handling og vilje gør det bedste de kan. Vi ved at det er umuligt at forandre sig, hvis man er negativ beskrevet. Derfor finde vi de positive historier frem på de enkelte børn. For at børnene har et godt og sikkert selvværd, er det vigtigt at de har kendskab til egne evner og ressourcer. At de viser mod og tør tage udfordringer op.

Børn med særlige behov:

Vi er opmærksomme på signaler og særlige behov hos de sårbare børn og tilrettelægger et relevant tilbud ud fra denne iagttagelse.

Vi har fokus på at inddrage forældrene i de bekymringer og aktiviteter vi laver, således at vi kan afklare forventningerne og indgå i et aktivt samarbejde.

4.2 Mål

Børnegruppen generelt:

Børnene skal have mulighed for:

- At føle sig set og anerkendt.
- At indgå i betydningsfulde sociale og kulturelle sammenhænge.
- At blive støttet i udviklingen af selvværd og selvtillid.
- At opleve sig værdifuld og ligeværdig i socialt sammenhæng.
- At opleve tryghed fra omgivelserne til egen udvikling.
- At børnene får kendskab til eget tilhørsforhold og historie.
- At barnet mærker glæden ved sig selv.

Børn med særlige behov:

Mål:

- At barnet udfordres i forhold til alder og udvikling.
- At give tid til udvikling.
- At støtte barnet til at give tid og plads til andre.
- At blive bevidst om egne følelser og hvordan de håndteres.
- At støtte barnet i deres indlevelsessevne.

4.3 Tiltag

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: At inddrage it i den pædagogiske vifte af aktiviteter
Børn med særlige behov: Være opmærksom på hvilket behov barnet har for særlig tiltag
2. Tiltag: Børnegruppen generelt: At være bevidts om vores funktion som rollemodel
Børn med særlige behov: Være meget konkret i kommunikationen med barnet
3. Tiltag: Børnegruppen generelt: At være anerkendende og vise interesse om barnets liv, spørge ind til de ting, barnet fortæller
Børn med særlige behov: Mulighed for at deltage i minigruppe eller andre tilrettelagte forløb
4. Tiltag: Børnegruppen generelt: At skaber rammer omkring barnet, så det ved hvad der forventes
Børn med særlige behov: Arbejde med en inkluderende tilgang
5. Tiltag: Børnegruppen generelt: At have en åben og god forældrekontakt, så man styrker samarbejdet om det enkelte barn
Børn med særlige behov: Have en åben dialog med forældrene

4.4 Tegn

1. Tegn: Børnegruppen generelt: At udvise mod og turde tage personlige udfordringer op
Børn med særlige behov: At barnet er i udvikling
2. Tegn: Børnegruppen generelt: At barnet udviser selvværd og selvtillid
Børn med særlige behov: At barnet kan indgå i samspil med et enkelt eller flere børn
3. Tegn: Børnegruppen generelt: At det har kendskab til egne ressourcer
Børn med særlige behov: At barnet kan give udtryk for følelser og behov
4. Tegn: Børnegruppen generelt: At det er bevidst om egne følelser
Børn med særlige behov: At barnet får lettere ved at indgå i hverdagen uden en hjælpende hånd
5. Tegn: Børnegruppen generelt: At det er i samspil med andre børn
Børn med særlige behov: At vise positive følelser over for andre børn og voksne

5 MÅLSÆTNINGER FOR SOCIALE KOMPETENCER

5.1 Sammenhæng

Børnegruppen generelt:

Leg og læring er med til at styrke barnets grundlæggende færdigheder, så de kan indgå i sociale sammenhænge. Børn bruger legen som spejl og lærer her de sociale spilleregler. Både børn og voksne bruges som rollemodeller.

Det er vigtigt at vi møder børnene i øjenhøjde, lige der hvor de er, så de kan forstå og indgå i de sociale sammenhænge vi forventer af dem, på en positiv måde.

Børn med særlige behov:

Børn med særlige behov, skal ofte have særlig opmærksomhed på det sociale område.

Derfor er det vigtigt, at vi møder dem der hvor de er, tager dem i hånden og guider dem igennem en børnehavedag. Vi kan iagttage og analysere hvad der sker, når et barn gentagende gange kommer i de samme konflikter. Igennem denne analyse kan vi se, hvordan vi kan være på forkant og forhindre eventuelle konflikter.

Vi kan hjælpe barnet med at lytte til sine følelser, sætte ord på dem og med tiden kontrollerer dem.

5.2 Mål

Børnegruppen generelt:

Støttes i at anerkende og respektere andre.

At spejle sig positivt i de voksne.

Opleve tryghed og tillid ved at indgå i relationer til både børn og voksne.

Udvide hensyntagen og omsorgsfuldhed overfor omgivelserne.

Inddrages og opmuntres til at deltage i sociale og kulturelle fællesskaber.

Børn med særlige behov:

Støttes i at anerkende og respektere andre.

At spejle sig positivt i de voksne.

Opleve tryghed og tillid ved at indgå i relationer til både børn og voksne.

Udvide hensyntagen og omsorgsfuldhed overfor omgivelserne.

Inddrages og opmuntres til at deltage i sociale og kulturelle fællesskaber.

5.3 Tiltag

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi viser og giver nærvær og anerkendelse
Børn med særlige behov: Vi arbejder ud fra forskellighed

2. Tiltag: Børnegruppen generelt: Støtte og hjælper børnene i deres samvær/leg/konflikter
Børn med særlige behov: Vi giver børnene en hjælpende hånd, der hvor vi ved de har vanskeligheder

3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Formidler venskabsrelationer til forældrene
Børn med særlige behov: Vi hjælper børnene til at tyde de forskellige koder og signaler der er i sociale relationer

4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi støtter børnene i at skabe venskabsrelationer
Børn med særlige behov: Vi er meget konkrete i forhold til de forventninger vi stiller

5. Tiltag: Børnegruppen generelt: At børnene er medspiller og medskaber i den digitale verden
Børn med særlige behov: Vi arbejder bevidst på børnenes indlevelsessevne - empati

5.4 Tegn

1. Tegn: Børnegruppen generelt: At der opstår mange venskaber på tværs af børnegruppen
Børn med særlige behov: At der sker en udvikling f. eks. bliver bedre til at kontrollere følelser
2. Tegn: Børnegruppen generelt: At alle har en eller flere venner
Børn med særlige behov: At børnene har en eller flere venner
3. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene gerne vil deltage i fællesskabet
Børn med særlige behov: At der bliver færre konflikter omkring barnet
4. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene udviser indlevelsessevne og empati for hinanden
Børn med særlige behov: At barnet efterhånden kan klare sociale sammenhænge uden en voksen
5. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene konstruere og løser digitale opgaver i fællesskab
Børn med særlige behov: At barnet udviser glæde ved at være sammen med andre

6 MÅLSÆTNINGER FOR SPROGLIG UDVIKLING

6.1 Sammenhæng

Børnegruppen generelt:

Barnet skal udvikle sit sprog gennem hverdagens aktiviteter, således at det styrker barnets ordforråd, almene viden og kendskab til forskellige kommunikationsmidler. Barnet skal udfordres til sprogligt kreativitet. Vi skal styrke barnets opmærksomhed, koncentration og fordybelse ved at udfordre og pirre nysgerrigheden gennem sproglige aktiviteter.
(konsekvensrettet, deres/sit etc.)

Børn med særlige behov:

Vi er meget opmærksomme på de børn der har sproglige vanskeligheder.

Den sprogansvarlige udfører en fokuseret indsats over for disse børn. Der tilrettelægges et forløb der tilgodeser det enkelte barns behov.

6.2 Mål

Børnegruppen generelt:

At barnet bliver sprogligt nysgerrigt og får lyst til at udtrykke sig sprogligt.

Barnet skal udover talesprog stifte bekendtskab med skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog.

Barnet skal støttes i at give udtryk for sine følelser, tanker og meninger.

Styrke barnets opmærksomhed, koncentration og fordybelse.

Børn med særlige behov:

Hjælpe barnet til at aflæse signaler og kropssprog.

Styrke barnets ordforråd og sprogforståelse.

Hjælpe barnet til at udtrykke sig verbalt i hverdagen.

Styrke barnets evne til at udtrykke egne behov og følelser.

6.3 Tiltag

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Bruger sproget i alle hverdagssituationer, sætter ord på de små ting

Børn med særlige behov: Vi er rollemodel for barnet og guider barnet til kommunikation med andre.

2. Tiltag: Børnegruppen generelt: Lave dialogisk læsning

Børn med særlige behov: Der er tid til at lytte og indgå i dialog

3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Støtte og stimulere børnenes ordforråd og almen viden

Børn med særlige behov: Tal langsomt og direkte i enkelt sætninger

4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Støtte barnet til sprogligt at give udtryk for egne følelser

Børn med særlige behov: Sætte ord på egne og barnets handlinger

5. Tiltag: Børnegruppen generelt: Leger med sproget i rim, remser, sange, teater og digitale fortællinger m.m.

Børn med særlige behov: Støtte barnet til sprogligt at udtrykke følelser og behov

6.4 Tegn

1. Tegn: Børnegruppen generelt: At barnet løser konflikter sprogligt

Børn med særlige behov: At barnet kommer og siger til, når det har brug for hjælp

2. Tegn: Børnegruppen generelt: At barnet leger og reflektere over oplevelser fra hverdagen

Børn med særlige behov: At barnet aflæser signaler og kropssprog

3. Tegn: Børnegruppen generelt: Udtrykke egne meninger i fællesskabet

Børn med særlige behov: At barnet taler mere med de andre børn

4. Tegn: Børnegruppen generelt:Anvender tegn, tal, begreber, symboler og bogstaverBørn med særlige behov:At barnet kan genkende nogle tal, symboler og bogstaver

5. Tegn: Børnegruppen generelt:At børnene leger og eksperimenter, med sproget i hverdagenBørn med særlige behov:At børnene leger og eksperimenter, med sproget i hverdagen

7 MÅLSÆTNINGER FOR KROP OG BEVÆGELSE

7.1 Sammenhæng

Børnegruppen generelt:

Der arbejdes bevidst på at skabe muligheder for bevægelse både inde, på vores legeplads og i naturen.

Vi er bevidste om at lave aktiviteter så børnene har mulighed for fysisk udfoldelse.

I vinterhalvåret benyttes skolernes gymnastiksale og haller.

Vi er bevidste om at understøtte barnets naturlige behov for bevægelse. Der skal være balance mellem stillesiddende aktiviteter og bevægelsesaktiviteter, således at det meste af dagen, er mulighed for bevægelse.

Børn med særlige behov:

Vi er bevidst om at understøtte barnets naturlige behov for bevægelse. Vi skal være opmærksomme på det enkelte barns sanseapparat.

7.2 Mål

Børnegruppen generelt:

Aktivt at kunne udforske og tilegne sig verden gennem alle sanser.

Kende kroppens funktioner og udvikle respekt for egen og andres fysiske formåen.

Lære at aflæse andres signaler og kropssprog.

Opleve glæde ved deres krop og ved at være i bevægelse.

At styrke barnets fysiske/psykiske sundhed.

Børn med særlige behov:

At barnet opnår en alderssvarende fin- og grov motorik.

Hjælpe børnene til at tilegne sig kropsbevidsthed.

Arbejde med den sansemotoriske udvikling.

Opleve glæde ved deres krop og ved at være i bevægelse.

At styrke barnets fysiske/psykiske sundhed.

7.3 Tiltag

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Personalet er fysisk aktive i samværet med børnene
Børn med særlige behov: Hjælpe børnene til at tilegne kropsbevidsthed

2. Tiltag: Børnegruppen generelt: Styrke den fysiske og psykiske sundhed, forståelse for hygiejne og ernæring
Børn med særlige behov: Opleve glæde ved deres krop og ved at være i bevægelse

3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Bevare glæde og lyst til at bruge kroppen både grov og finmotorisk
Børn med særlige behov: Iværksætte handleplaner når et barn har sansemotoriske vanskeligheder

4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Styrke barnet sansemotorisk
Børn med særlige behov: Være imødekommende overfor børnenes egne kropslige udfoldelser

5. Tiltag: Børnegruppen generelt: Være imødekommende overfor børnenes egne kropslige udfoldelser
Børn med særlige behov: Personalet er fysisk aktive i samværet med børnene

7.4 Tegn

1. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene er opfindsomme i forhold til bevægelseslege
Børn med særlige behov: Deltager aktivt i hverdagen

2. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene har udholdenhed
Børn med særlige behov: Bevæger sig og bruger kroppen i leg
3. Tegn: Børnegruppen generelt: Bevæger sig og bruger kroppen i leg
Børn med særlige behov: Udviser kropsbevidsthed
4. Tegn: Børnegruppen generelt: Udforsker kroppens muligheder og begrænsninger
Børn med særlige behov: Barnet giver udtryk for ønsket om hjælp ved motoriske udfordringer
5. Tegn: Børnegruppen generelt: Viden om sund og usund kost
Børn med særlige behov: Udviser lyst og glæde ved bevægelse

8 MÅLSÆTNINGER FOR NATUR OG NATURFÆNOMENER

8.1 Sammenhæng

Børnegruppen generelt:

Børn skal opleve naturen som en fantastisk og varieret legeplads.

Oplevelsen af at mærke al slags vejr på egen krop, giver fysik og mental robusthed.

Naturen er en væsentlig del af børnehavens læringsmiljø.

Vores aktiviteter følger årets gang med hensyn til naturens ressourcer.

Naturen giver rum og plads og fremmer derved muligheden for fordybelse.

Børn med særlige behov:

Børn med særlige behov deltager på lige fod med de andre børn, men de skal måske have en ekstra hånd i skoven, både rent fysisk, men også til at holde fokus og få øje på de spændende oplevelser.

8.2 Mål

Børnegruppen generelt:

At opleve glæde ved at opholde sig i naturen og udvikle respekt for natur og miljø.

Erfare og sanse naturen som rum for leg og fantasi.

Lave eksperimenter, udforske og gå på opdagelse i naturen.

Børn med særlige behov:

At opleve glæde ved at opholde sig i naturen og udvikle respekt for natur og miljø.

Erfare og sanse naturen som rum for leg og fantasi.

Lave eksperimenter, udforske og gå på opdagelse i naturen.

8.3 Tiltag

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Give børnene sanseoplevelser i naturen
Børn med særlige behov: At børnene opleve årstidernes skiften

2. Tiltag: Børnegruppen generelt: At børnene skal udfordres til at være eksperimenterende og undersøgende i naturen
Børn med særlige behov: At give børnene sanseoplevelser i naturen

3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Give mulighed for at opleve og få erfaringer med årstidernes skiften
Børn med særlige behov: At børnene skal have erfaringer med natur og naturfænomener

4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Fordybelse i oplevelsen af naturen gennem samtale, foto, i-Pad m.m.
Børn med særlige behov: Fordybelse i oplevelsen af naturen gennem samtale, foto, i-Pad m.m.

5. Tiltag: Børnegruppen generelt: Tage "naturen" med hjem til undersøgelse og refleksion
Børn med særlige behov: Tage "naturen" med hjem til undersøgelse og refleksion

8.4 Tegn

1. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene er glade for udelivet
Børn med særlige behov: At børnene er glade for udelivet

2. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene er opfindsomme i naturen, bygger, konstruerer og skaber af materialer i naturen
Børn med særlige behov: At der vises respekt for dyr og natur

3. Tegn: Børnegruppen generelt: At der vises respekt for dyr og natur
Børn med særlige behov: At børnene er opfindsomme i naturen, bygger, konstruerer og skaber af materialer i naturen

4. Tegn: Børnegruppen generelt: At der tages initiativ til aktiviteter i naturen
Børn med særlige behov: At der tages initiativ til aktiviteter i naturen

5. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene giver sig tid og undre sig i naturen
Børn med særlige behov: At børnene giver sig tid og undre sig i naturen

9 MÅLSÆTNINGER FOR KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

9.1 Sammenhæng

Børnegruppen generelt:

Kulturelle udtryksformer kan forstås meget bredt. Det kan forstås som de traditioner vi har i hverdagen, til højtider og fest. Det kan også være de æstetiske udtryksformer - kunst og kultur. Børnene stifter bekendskab med de traditioner vi har i vores kultur, men også hvordan vi kan anvende forskellige materialer til at udtrykke vores følelser, tanker og ideer med.

I dagligdagen lægger vi også vægt på børnekulturen det vil sige, den måde børnene skaber deres egen udtryk, ved at lege og interagere med hinanden.

Børn med særlige behov:

Kulturelle udtryksformer kan forstås meget bredt. Det kan forstås som de traditioner vi har i hverdagen, til højtider og fest. Det kan også være de æstetiske udtryksformer - kunst og kultur. Børnene stifter bekendskab med de traditioner vi har i vores kultur, men også hvordan vi kan anvende forskellige materialer til at udtrykke vores følelser, tanker og ideer med.

Opleve sig selv som en del af børnehavens kultur

9.2 Mål

Børnegruppen generelt:

At få kendskab til egen og andres kulturer.

At få kendskab og viden omkring kultur og kulturelle udtryksformer.

At udtrykke sig gennem materialer, redskaber for at afprøve selv.

At styrke digital dannelse.

At deltage i kulturelle tilbud og - traditioner.

At barnet oplever sig selv som skabende og at der er uendelige muligheder.

At barnet syntes det er sjovt og at bruge fantasien.

Børn med særlige behov:

At få kendskab til egen og andres kulturer.

At få kendskab og viden omkring kultur og kulturelle udtryksformer.

At udtrykke sig gennem materialer, redskaber for at afprøve selv.

At styrke digital dannelse.

At deltage i kulturelle tilbud og - traditioner.

At barnet oplever sig selv som skabende og at der er uendelige muligheder.

At barnet syntes det er sjovt og at bruge fantasien.

9.3 Tiltag

1. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi styrker børnenes nysgerrighed i afprøvelse af forskellige udtryksformer
Børn med særlige behov: Pædagogiske aktiviteter hvor den enkelte er i fokus

2. Tiltag: Børnegruppen generelt: Gør børnene bekendt med traditioner og højtider
Børn med særlige behov: Udtrykke og synliggøre barnets ord, begreber og udtryk

3. Tiltag: Børnegruppen generelt: Stimulere evnen til at opdage og se tingene på en anden måde, med en anden indfaldsvinkel
Børn med særlige behov: Stimulere evnen til at opdage og se tingene på en anden måde, med en anden indfaldsvinkel

4. Tiltag: Børnegruppen generelt: Vi støtter børnene i at afprøve sig selv i kulturelle udtryk, sammenhænge og aktiviteter
Børn med særlige behov: Den voksne er opmærksom på hvornår og i hvilke

sammenhænge det enkelte barn skal hjælpes

5. Tiltag: Børnegruppen generelt: Børnene får adgang til it gennem en legende, udforskende og eksperimenterende måde
Børn med særlige behov: Børnene får adgang til it gennem en legende, udforskende og eksperimenterende måde

9.4 Tegn

1. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene udtrykker sig kreativt og fantasifuldt
Børn med særlige behov: At børnene udtrykker sig kreativt og fantasifuldt

2. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene er aktive og deltagende i processen
Børn med særlige behov: At børnene er aktive og deltagende i processen

3. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene undre sig og er nysgerrige
Børn med særlige behov: At børnene fordyber sig i de kreative processer

4. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene er selvsikre og tør udtrykke sig selvstændigt
Børn med særlige behov: At børnene kan bede om hjælp

5. Tegn: Børnegruppen generelt: At børnene udtrykker sig gennem digital fortælling
Børn med særlige behov: At børnene udtrykker sig gennem digital fortælling

10 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

10.1 Beskrivelse

At arbejde med et godt børnemiljø vil sige at vi arbejder med det æstetiske, det psykiske og det fysiske miljø set ud fra børnenes perspektiv.

Når vi er til samling, i spisesituationerne eller i en dialog med et barn, lytter vi til deres meninger, tanker og ideer.

10.2 Refleksion

Ovenstående tanker og ideer bruger vi i vores tilrettelæggelse af børnemiljøet i institutionen.

Vi ønsker at børnene i processen lærer, at de ikke nødvendigvis bestemmer, men at de bliver hørt og derved kan påvirke resultatet.

11 AFSLUTNING

Læreplanerne bliver løbende evalueret på bestyrelsesmøderne.
Referater fra bestyrelsesmøder kan ses på enhedernes hjemmesider.
Læreplanerne evalueres inden 20. juni 2014

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**